

BEROEPSKWALIFICATIE

Juweelontwerper/goudsmid

////////////////////////////////////
BK-0404-2

1. Globaal

1.1 TITEL

Juweelontwerper/goudsmid

Deze benaming komt voor in de Competent fiche "B160301 Edelsmeden en juwelen maken"

1.2 DEFINITIE

Ontwerpt, vervaardigt of herstelt juwelen met de in de sector gebruikelijke technieken teneinde een nieuw of hersteld juweel af te leveren.

1.3 NIVEAU (VKS EN EQF)

4

1.4 JAAR VAN ERKENNING

versie 2, 2020

2. Competenties

2.1 OPSOMMING COMPETENTIES

Competentie 1:

Stelt de klant/opdrachtgever vragen om de wensen van de klant/opdrachtgever te begrijpen (creatie, aanpassing van een juweel, werk uit edele metalen, edelstenen uitkiezen,...)

- Stelt vragen over de wensen van de klant/opdrachtgever

- Stelt de kenmerken van het stuk vast (soort metaal, vorm,...)
- Schat de haalbaarheid van de opdracht in
- Stelt materialen en toepassingen voor in functie van de technische vereisten, noden en budget
- Berekent de kostprijs op basis van de benodigde grondstoffen en manuren voor het werk
- Spreekt de uitvoeringstermijn af en volgt op

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis Frans, Engels, Duits (gebruiken en begrijpen van vakterminologie)
- Basiskennis kostprijsberekening
- Kennis van gemmologie
- Grondige kennis van kenmerken van legeringen van edelmetalen
- Grondige kennis van berekening van de legering
- Grondige kennis van eigenschappen van (edele) metalen

Competentie 2:

Ontwerpt juwelen

- Maakt ontwerptekeningen op basis van de vereisten van de klant/opdrachtgever
- Geeft de ontwerpen weer (schetsmatig en/of CAD)
- Integreert opgedane inzichten in het creatieve proces
- Werkt een ontwerp uit
- Vertaalt het ontwerp naar een werkbare tekening

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis kostprijsberekening
- Kennis van slijptypes van edelstenen
- Kennis van kenmerken van materialen van dierlijke en plantaardige oorsprong
- Kennis van manuele (technische) tekentechnieken
- Kennis CAD-technieken (Computer Aided design)
- Grondige kennis van kenmerken van legeringen van edelmetalen
- Grondige kennis van eigenschappen van (edele) metalen

Competentie 3:

Bepaalt de werkwijze en selecteert de metalen, accessoires, producten, gereedschappen

- Leest technische tekeningen
- Werkt volgens de volgorde van de fasen
- Berekent benodigde hoeveelheden materiaal en weegt ze af (goud, zilver, edelstenen,...)
- Beoordeelt de kwaliteit van het gekozen materiaal en gereedschap

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis van chemie
- Kennis van gemmologie
- Kennis van kenmerken van materialen van dierlijke en plantaardige oorsprong
- Kennis van manuele (technische) tekentechnieken
- Kennis CAD-technieken (Computer Aided design)
- Kennis van technieken van metaalgieterij
- Grondige kennis van kenmerken van legeringen van edelmetalen
- Grondige kennis van berekening van de legering

- Grondige kennis van eigenschappen van (edele) metalen

Competentie 4:

Bereidt het metaal voor en geeft de onderdelen van het werkstuk vorm (buigen, boren, vijlen, zagen,...)

- Voorziet de nodige materialen en onderdelen
- Legeert het metaal
- Walst plaat en trekt draad
- Gloeit de edelmetalen uit
- Maakt modellen en gietvormen
- Gebruikt gereedschap en meetapparatuur aangepast aan de opdracht
- Onderhoudt het gereedschap

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van gemmologie
- Kennis van technieken van metaalgieterij
- Kennis van de voorbereiding van het metaal door legeren, smelten, gieten, walsen, trekken en uitgloeien
- Kennis van de opbouw van het juweel
- Grondige kennis van kenmerken van legeringen van edelmetalen
- Grondige kennis van berekening van de legering
- Grondige kennis van eigenschappen van (edele) metalen

Competentie 5:

Past de verwerkingstechnieken (manuele en digitale) toe

- Bepaalt welke technieken worden toegepast
- Past CAD/CAM technieken toe
- Past de verspanende bewerkingen toe (vijlt vlak, evenwijdig, passend, haaks; zaagt recht, ajour)
- Past de vervormende bewerkingen toe (buigen, plooiën, hameren, pletten en trekken)
- Past montagetechnieken toe (solderen, revetteren, laseren en puntlassen)

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis van chemie
- Kennis van gemmologie
- Kennis van technieken van metaalgieterij
- Grondige kennis van kenmerken van legeringen van edelmetalen
- Grondige kennis van berekening van de legering
- Grondige kennis van eigenschappen van (edele) metalen
- Grondige kennis van alle verwerkingstechnieken
- Grondige kennis van 3D technieken

Competentie 6:

Maakt zettingen klaar; gladomzetting, draadzetting of plaatzetting (chaton of gladomzetting, rail of klemzetting, pavé en fantasiezetting)

- Maakt onderdelen passend
- Doet boringen en maakt de zettingen klaar

- Hanteert technieken om onderdelen te bevestigen (smeden, solderen, vijlen, polijsten,...)

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis van chemie
- Kennis van giettechnieken
- Kennis van zettingstechnieken
- Grondige kennis van kenmerken van legeringen van edelmetalen
- Grondige kennis van eigenschappen van (edele) metalen

Competentie 7:

Versiert of decoreert juwelen en werkt af

- Bepaalt welke decoratietechnieken worden gebruikt om het gewenste resultaat te bekomen
- Past de verschillende decoratie- en afwerkingstechnieken toe (hameren, ciseleren, matteren, patineren, galvaniseren, polijsten...)
- Gebruikt gereedschap aangepast aan de opdracht

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van relevante gereedschappen
- Kennis van decoratie- en afwerkingstechnieken
- Grondige kennis van eigenschappen van (edele) metalen

Competentie 8:

Controleert het vervaardigde stuk

- Controleert of het stuk de juiste afmetingen heeft
- Controleert het stuk op vormgeving
- Brengt de wettelijke waarborgstempels in het sieraad aan

Met inbegrip van kennis:

- Kennis van het plaatsen van waarborgstempels
- Kennis van relevante wetgeving
- Grondige kennis van eigenschappen van (edele) metalen

Competentie 9:

Noteert de activiteitsgegevens (hoeveelheid gebruikt goud,...)

- Brengt de uitgevoerde diensten en benodigde materialen in rekening (reparatie, creatie)
- Toont het aanbod dat voldoet aan de wens van de klant/opdrachtgever
- Noteert de kostprijs

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis van registratietechnieken (kantoorsoftware)
- Basiskennis kostprijsberekening
- Kennis van relevante wetgeving

Competentie 10:

Voert herstellingen, transformaties en aanpassingen uit

- Kijkt het materiaal na op slijtage/defecten
- Gebruikt een toetsingsmethode afgestemd op het te onderzoeken materiaal
- Raadpleegt vakliteratuur
- Spoort defecten op aan het juweel
- Herstelt het stuk of past het aan

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis van chemie
- Kennis van kenmerken van materialen van dierlijke en plantaardige oorsprong
- Kennis van technieken van metaalgieterij
- Kennis van historische context en het gebruikt materiaal van bestaande juwelen
- Kennis van restauratie-, herstellings- en transformatietechnieken
- Grondige kennis van kenmerken van legeringen van edelmetalen
- Grondige kennis van eigenschappen van (edele) metalen

Competentie 11:

Ontwikkelt de eigen deskundigheid

- Heeft oog voor maatschappelijke en artistieke tendensen
- Heeft oog voor artistieke en culturele praktijken
- Heeft oog voor technieken en technologische trends in relatie tot de eigen werkzaamheden
- Stuurt eigen werk bij op basis van feedback

Met inbegrip van kennis:

- Basiskennis van de grote maatschappelijke en artistieke tendensen
- Basiskennis van cultuurgeschiedenis
- Basiskennis van de artistieke terminologie
- Kennis juweelgeschiedenis
- Kennis van de creatieprocessen eigen aan het medium.
- Kennis van de verschillende contexten (beurzen, (online) presentatieplekken, tentoonstellingen, musea, galerij, opleidingsmogelijkheden, wedstrijden, publieke acties ...)

2.2 BESCHRIJVING COMPETENTIES ADHV DE DESCRIPTORELEMENTEN

Kennis

- Basiskennis Frans, Engels, Duits (gebruiken en begrijpen van vakterminologie)
- Basiskennis van chemie
- Basiskennis van registratietechnieken (kantoorsoftware)
- Basiskennis kostprijsberekening
- Basiskennis van de grote maatschappelijke en artistieke tendensen
- Basiskennis van cultuurgeschiedenis
- Basiskennis van de artistieke terminologie
- Kennis van gemmologie
- Kennis van slijptypes van edelstenen
- Kennis van kenmerken van materialen van dierlijke en plantaardige oorsprong
- Kennis van manuele (technische) tekentechnieken

- Kennis CAD-technieken (Computer Aided design)
- Kennis van technieken van metaalgieterij
- Kennis van de voorbereiding van het metaal door legeren, smelten, gieten, walsen, trekken en uitgloeien
- Kennis van de opbouw van het juweel
- Kennis van giettechnieken
- Kennis van zettingstechnieken
- Kennis van relevante gereedschappen
- Kennis van decoratie- en afwerkingstechnieken
- Kennis van het plaatsen van waarborgstempels
- Kennis van relevante wetgeving
- Kennis van historische context en het gebruikt materiaal van bestaande juwelen
- Kennis van restauratie-, herstellings- en transformatietechnieken
- Kennis juweelgeschiedenis
- Kennis van de creatieprocessen eigen aan het medium.
- Kennis van de verschillende contexten (beurzen, (online) presentatieplekken, tentoonstellingen, musea, galerij, opleidingsmogelijkheden, wedstrijden, publieke acties ...)
- Grondige kennis van kenmerken van legeringen van edelmetalen
- Grondige kennis van berekening van de legering
- Grondige kennis van eigenschappen van (edele) metalen
- Grondige kennis van alle verwerkingstechnieken
- Grondige kennis van 3D technieken

Cognitieve vaardigheden

- Stelt vragen over de wensen van de klant/opdrachtgever
- Stelt de kenmerken van het stuk vast (soort metaal, vorm,...)
- Schat de haalbaarheid van de opdracht in
- Stelt materialen en toepassingen voor in functie van de technische vereisten, noden en budget
- Berekent de kostprijs op basis van de benodigde grondstoffen en manuren voor het werk
- Spreekt de uitvoeringstermijn af en volgt op
- Maakt ontwerptekeningen op basis van de vereisten van de klant/opdrachtgever
- Geeft de ontwerpen weer (schetsmatig en/of CAD)
- Integreert opgedane inzichten in het creatieve proces
- Werkt een ontwerp uit
- Vertaalt het ontwerp naar een werkbare tekening
- Leest technische tekeningen
- Werkt volgens de volgorde van de fasen
- Berekent benodigde hoeveelheden materiaal en weegt ze af (goud, zilver, edelstenen,...)
- Beoordeelt de kwaliteit van het gekozen materiaal en gereedschap
- Legeert het metaal
- Walst plaat en trekt draad
- Gloeit de edelmetalen uit
- Maakt modellen en gietvormen
- Bepaalt welke technieken worden toegepast
- Past CAD/CAM technieken toe
- Bepaalt welke decoratietechnieken worden gebruikt om het gewenste resultaat te bekomen

- Gebruikt gereedschap aangepast aan de opdracht
- Controleert of het stuk de juiste afmetingen heeft
- Controleert het stuk op vormgeving
- Brengt de uitgevoerde diensten en benodigde materialen in rekening (reparatie, creatie)
- Toont het aanbod dat voldoet aan de wens van de klant/opdrachtgever
- Noteert de kostprijs
- Kijkt het materiaal na op slijtage/defecten
- Gebruikt een toetsingsmethode afgestemd op het te onderzoeken materiaal
- Raadpleegt vakliteratuur
- Heeft oog voor maatschappelijke en artistieke tendensen
- Heeft oog voor artistieke en culturele praktijken
- Heeft oog voor technieken en technologische trends in relatie tot de eigen werkzaamheden

Probleemoplossende vaardigheden

- Spoort defecten op aan het juweel
- Herstelt het stuk of past het aan
- Stuurt eigen werk bij op basis van feedback

Motorische vaardigheden

- Voorziet de nodige materialen en onderdelen
- Gebruikt gereedschap en meetapparatuur aangepast aan de opdracht
- Onderhoudt het gereedschap
- Brengt de wettelijke waarborgstempels in het sieraad aan
- Past de verspanende bewerkingen toe (vijlt vlak, evenwijdig, passend, haaks; zaagt recht, ajour)
- Past de vervormende bewerkingen toe (buigen, plooiën, hameren, pletten en trekken)
- Past montagetechnieken toe (solderen, revetteren, laseren en puntlassen)
- Maakt onderdelen passend
- Doet boringen en maakt de zettingen klaar
- Hanteert technieken om onderdelen te bevestigen (smeden, solderen, vijlen, polijsten,...)
- Past de verschillende decoratie- en afwerkingstechnieken toe (hameren, ciseleren, matteren, patineren, galvaniseren, polijsten...)

Omgevingscontext

- Het beroep wordt uitgeoefend in een atelier en een winkelruimte, en sommige aspecten in een kantoor.
- Het beroep wordt uitgeoefend in optimale omstandigheden: licht, temperatuur, ergonomie,...
- Het handelen varieert naargelang de opdracht: de handelingen moeten worden afgestemd op de eigenschappen van het werk, de wensen van de opdrachtgever en de (edel)metaalsoort.
- De uitvoering van het beroep vraagt het minutieus opvolgen van de werkvolgorde
- De beroepsbeoefenaar moet zeer nauwkeurig te werk gaan

- Creativiteit en zin voor esthetiek in de opmaak en afwerking van het werkstuk zijn noodzakelijk
- Het beroep houdt het geregeld in contact komen met leveranciers, deskundigen en klanten in waarbij de communicatie in diverse talen gebeurt.

Handelingscontext

- Het werk impliceert, onder meer, het langdurig zitten in dezelfde positie
- De beroepsbeoefenaar voert uiteenlopende opdrachten uit met een zeer breed gamma aan materialen en gereedschappen
- Het beroep vereist constante aandacht omwille van omgang met delicaat/breekbaar materiaal
- Het beroep vereist kwaliteitsvol handelen
- Het beroep vereist een hoge mate aan precisie bij de uitvoer van de opdracht
- De beroepsbeoefenaar is verantwoordelijk voor een verantwoorde planning, voor de keuze van kwaliteitsvolle en prijsbewuste grondstoffen en materialen.
- Het beroep vereist een onberispelijke moraliteit.

Autonomie

Is zelfstandig in

- Het voorbereiden van zijn taken
- Het uitvoeren van zijn taken
- Het afwerken van zijn taken
- Het controleren van zijn taken

Is gebonden aan

- De wensen van de klant/instructies van de opdrachtgever
- De opdrachten en bestellingen

Doet beroep op

- Beroepsverenigingen
- Collega's met (bijkomende of specifieke) expertise

Verantwoordelijkheid

- Stelt de klant/opdrachtgever vragen om de wensen van de klant/opdrachtgever te begrijpen (creatie, aanpassing van een juweel, werk uit edele metalen, edelstenen uitkiezen,...)
- Ontwerpt juwelen
- Bepaalt de werkwijze en selecteert de metalen, accessoires, producten, gereedschappen
- Bereidt het metaal voor en geeft de onderdelen van het werkstuk vorm (buigen, boren, vijlen, zagen,...)
- Past de verwerkingstechnieken (manuele en digitale) toe
- Maakt zettingen klaar; gladomzetting, draadzetting of plaatzetting (chaton of gladomzetting, rail of klemzetting, pavé en fantasiezetting)
- Versiert of decoreert juwelen en werkt af
- Controleert het vervaardigde stuk

- Noteert de activiteitsgegevens (hoeveelheid gebruikt goud,...)
- Voert herstellingen, transformaties en aanpassingen uit
- Ontwikkelt de eigen deskundigheid

2.3 ATTESTEN EN VOORWAARDEN

Wettelijke attesten

Geen

Vereiste attesten

Geen

Instapvoorwaarden

Geen